

480 STRANICA
POVIJESTI
RIVALSTVA
HAJDUKA I DINAMA
/ NOGOMETA U
HRVATSKOJ

EU - Nuklearke su okolišno održive - piše Željko Bukša

[Zagreb Vijesti - Gradske Obrazovanje](#)

mojzagreb.info News Portal 21.12.2022.

Europski parlament je odlučio da i nuklearna energija pridonosi borbi protiv klimatskih promjena pa će se moći financirati novcem EU

Važan korak u jačem i bržem vraćanju nuklearnih elektrana na energetska scenu dogodio se ovog ljeta kada je Europski parlament prihvatio prijedlog Europske komisije da se nuklearna energija i prirodni plin od siječnja 2023. uključe u tzv. zelenu taksonomiju čime se kvalificiraju da se investicije u nuklearne i plinske elektrane mogu financirati i europskim novcem. Naime, time su otvorena vrata da se takve velike i skupe investicije financiraju i iz povoljnijih financijskih izvora Europske unije jer će se smatrati dijelom borbe protiv klimatskih promjena te biti u skladu s planovima EU-a o zelenoj tranziciji.

Taksonomija EU-a je klasifikacijski sustav koji uspostavlja popis ekološki održivih gospodarskih aktivnosti. Imat će važnu ulogu u pomaganju EU-u da poveća održiva ulaganja i provedbu Europskog zelenog plana (European green deal). Ta taksonomija će tvrtkama, investitorima i kreatorima politika pružiti odgovarajuće definicije koje se gospodarske aktivnosti mogu smatrati ekološki održivima, dakle „zelenim investicijama“ koji pridonose ostvarenju europskih ciljeva za borbu protiv klimatskih promjena poput solarnih i vjetroelektrana, hidropotencijala, termalnih izvora, biomase i bioplina.

Međutim, put do te važne odluke nije bio nimalo jednostavan i brz ali ga je ubrzala velika svjetska energetska kriza nastala nakon ruske agresije na Ukrajinu. Sve je počelo još prošle godine kada je objavljena inicijativa deset država članica za jače okretanje Europske unije nuklearnoj energiji kao učinkovitom načinu borbe protiv klimatskih promjena, za dekarbonizaciju gospodarstva i niskougljičnu budućnost. Među njima je bila i naša zemlja (potpisali su ju tadašnji potpredsjednik Vlade i ministar financija **Zdravko Marić** i ministar gospodarstva i održivog razvoja **Tomislav Čorić**) što je mnoge iznenadilo jer planovi o sudjelovanju u gradnji novih nuklearki u Hrvatskoj godinama nisu bili aktualni.

Uz Hrvatsku, tu su deklaraciju, koja je privukla puno pažnje javnosti, potpisale Francuska, Finska, Slovenija, Mađarska, Poljska, Češka, Slovačka, Rumunjska i Bugarska. Nuklearna energija je, istaknule su, čist, siguran, neovisan i konkurentan niskougljični izvor energije te prilika za Europljane za nastavak razvoja snažne industrije s dodanom vrijednošću, stvaranja tisuća kvalificiranih radnih mjesta, jačanja vodstva u zaštiti okoliša te osiguranje strateške autonomije Europe i njezine energetske samodostatnosti.

Deset članica EU podržalo je uključivanje nuklearne energije u taksonomiju EU-a

Iako je to bilo prije ruskog napada na Ukrajinu i početka time uzrokovane svjetske energetske krize, potpisnice su navele i kako je veliki rast cijena energije pokazao koliko je važno što prije smanjiti energetska ovisnost o trećim zemljama te da će problemi s opskrbom biti sve učestaliji pa Europa nema izbora nego diverzificirati opskrbu i pripaziti da ne povećava svoju ovisnost o uvozu energije izvan Europe.

“Dekarbonizacija zahtijeva trenutačne i duboke tranzicije u našim proizvodnim i potrošačkim aktivnostima kako bismo ih učinili manje ugljično intenzivnima. To podrazumijeva masovno elektrificiranje i razvoj niskougljične industrije poput vodika, koji također zahtijeva proizvodnju električne energije”, kaže se u deklaraciji te se ističe da nuklearna energija mora biti dio rješenja.

“Iako obnovljivi izvori energije igraju ključnu ulogu u našoj energetska tranziciji, potrebni su nam i drugi izvori energije bez emisija, kako bismo zadovoljili naše potrebe, na dostatnoj i konstantnoj razini. Nuklearna energija je nužna. Ona već čini polovinu europske proizvodnje električne energije bez ugljika”, naglašava se u toj deklaraciji i ističe da je nuklearna energija ključni dostupan, stabilan i neovisan izvor energije. To je tako, navodi se, prvenstveno zato jer sprječava da europski potrošači budu izloženi nestabilnosti cijena, s obzirom na to da se trenutno suočavamo s visokim cijenama plina, kao i zato što evidentno pridonosi neovisnosti naše opskrbe energijom i električnom energijom.

Nuklearna energija je sigurna i inovativna te više od 60 godina europska nuklearna industrija dokazuje svoju pouzdanost i sigurnost, ističe se i dodaje da je europska nuklearna industrija vodeća u svijetu i tehnološki intenzivna industrija, a njen razvoj mogao bi u bliskoj budućnosti osigurati visokokvalificirana radna mjesta za više od milijun europskih radnika. Zato se u deklaraciji zaključuje da zbog svega toga nuklearnu energiju treba tretirati jednako kao i sve druge izvore energije s niskim udjelom ugljika i da ju treba uključiti u europski okvir taksonomije.

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen predložila je da se i nuklearke smatraju ekološki održivim

Osim kao veliki izvor bez emisija štetnih plinova nuklearke mogu poslužiti uravnoteženju proizvodnje s obzirom na to da obnovljivi izvori u velikoj mjeri ovise o prirodi. Stoga sve više zemalja razmatra uključivanje nuklearne energije u svoje energetske strategije. Potvrđuje to i Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) koja je nedavno prvi put revidirala svoju prognozu globalnog razvoja nuklearne energije. Maksimalni kapacitet nuklearnih elektrana u svijetu bi se, prema procjenama IAEA, do 2050. mogao udvostručiti. To je deset posto više u odnosu na prognoze predstavljene 2020.

Nakon što se mjesecima mučila kako pronaći ravnotežu između često dijametralno suprotnih stavova država članica o tome treba li nuklearne i plinske elektrane barem privremeno smatrati održivim izvorima energije i dati im zelenu oznaku ili ne, Europska komisija (EK) se ipak odlučila za to pa je 31. prosinca 2021. državama članicama poslala prijedlog o taksonomiji, svojevrsnim smjernicama o ulaganjima u energetski sektor, kojima predlaže da i te dvije vrste elektrana dobiju zelene oznake.

Protivnike uvrštavanju nuklearne energije u ekološki održive predvodila je Njemačka, a one koji su za takvu ulogu nuklearnih elektrana Francuska. EK je pokušala pronaći kompromis vremenskim ograničenjem za gradnju nuklearnih i plinskih elektrana. Projekti za gradnju takvih elektrana morali bi dobiti dozvolu najkasnije do 2045. godine, a za modernizaciju postojećih elektrana, kako bi im se produljio životni vijek, dozvole moraju biti izdane najkasnije do 2040. Isto tako bi se trebala davati i jamstva za sigurnu obradu radioaktivnog otpada. Na kraju je EK navela da je ovo prijelazno rješenje te da dugoročno računa na energiju samo iz obnovljivih izvora. Inače, u EU-u trenutno postoji 126 nuklearnih reaktora u 14 država, a u njima se proizvodi gotovo 30 posto električne energije na teritoriju EU-a.

Međutim, na kraju je, zbog teških posljedica svjetske energetske krize i Njemačka, nakon dugih rasprava u vladajućoj koaliciji čiji su dio i Zeleni, dijelom promijenila svoje stavove o nuklearkama. *Njemački parlament velikom je većinom odobrio prijedlog kancelara Olafa Scholza da tri preostale nuklearne elektrane u Njemačkoj (Isar 2, Neckarwestheim 2 i Emsland) nastave s radom do sredine travnja sljedeće godine kako bi bila spriječena moguća energetska kriza iako su po ranijim odlukama i planovima za postupno ukidanje nuklearne energije trebale biti zatvorene krajem 2022. godine.* Njemačka je zaustavila tri nuklearna reaktora 2021., a zatvaranje preostala tri značio bi kraj nuklearne proizvodnje u toj zemlji.

A francuski ministar gospodarstva Bruno Le Maire očekuje povratak nuklearnoj energiji svih velikih industrijskih zemalja, uključujući Njemačku. Nema velike industrijalizirane nacije bez nuklearne energije, rekao je tijekom posjeta nuklearnoj elektrani Penly na sjevernoj obali Francuske.

"Sve velike industrijalizirane nacije u svijetu, sve velike industrijalizirane nacije u Europi, uključujući one koje su napravile drugačiji izbor, jednog će se dana, prije ili kasnije, vratiti nuklearnoj energiji". Jer kad bi zemlje bile suočene s izborom napuštanja svoje industrije ili oživljavanja nuklearne energije, vratile bi se nuklearnoj energiji, naglasio je Le Maire.

U prilog nuklearnoj energiji govore i ekološki razlozi, rekao je istaknuvši kako je odluka za nuklearnu energiju odluka za klimu. A francuski predsjednik Emmanuel Macron najavio je u veljači renesansu francuske nuklearne energije. Planiraju izgraditi šest novih nuklearnih elektrana, a razmatra se izgradnja još osam elektrana do 2050.

Da bi francuski ministar mogao biti u pravu ukazuje i izjava predsjednika njemačkog Udruženja poslodavaca iz sektora metalne industrije **Stefana Wolfa koji se** zalaže za povratak Njemačke nuklearnoj energiji. "U sljedećim godinama, ne samo zbog sve više električnih vozila, rasti će potražnja za električnom energijom, a u isto vrijeme odustajemo od ugljena i ne možemo dovoljnom brzinom graditi potrebne vjetroelektrane pa se sada mora raspravljati o povratku nuklearnoj energiji. Ne možemo postati potpuno ovisni o drugim zemljama, od kojih ćemo nuklearnu i drugu električnu energiju kupovati po visokim cijenama", rekao je Wolf.

I **Christian Kullmann**, šef velikog kemijskog koncerna Evonik i predsjednik Njemačkog udruženja kemijske industrije, također je kritičan prema mogućnosti povećanja uvoza električne energije. Tu se postavlja pitanje trebamo li više koristiti nuklearnu energiju - barem dok ne budemo imali osiguranu temeljnu vlastitu opskrbu, jer ako postanemo ovisni o uvozu, to će biti jako skupo, upozorio je.

Zanimljivo je da i svjetski poznata mlada aktivistica za zaštitu klime **Greta Thunberg** vidi pozitivne aspekte u nuklearnoj energiji jer je ranije na društvenoj mreži napisala: "Čak i ako je proizvodnja nuklearne energije vrlo opasna, skupa i zahtijeva dosta vremena, posebno zemlje i regije bez velikih mogućnosti za eksploataciju obnovljive energije mogu profitirati od nuklearne energije".

SRAMOTNO!

PRIRODNI PLIN I NUKLEARNA ENERGIJA SLUŽBENO SU OZNAČENI KAO ZELENE ENERGIJE U EU

Prosvjed WWF-a svjetske organizacije za zaštitu prirode protiv proglašenja

Kao što se moglo i očekivati odluka EU da se nuklearne i plinske elektrane ipak svrstaju u 'zelene' izazvala je prosvjede dijela članica i brojnih eko-udruga. Tako je npr. Austrija zatražila potporu drugih država članica EU u borbi protiv takve odluke koju smatraju neodgovornom i nerazumnom, a njihova ministrica za zaštitu okoliša Leonore Gewessler najavila je da će Austrija podnijeti tužbu protiv toga što je EU uključio te energetske izvore na popis 'zelenih' investicija. Luxembourg je već izrazio potporu Austriji, a slijediti bi mogli i drugi, rekla je ministrica.

Gewessler je rekla da je pogrešno označavati plin, fosilno gorivo, kao "zelenu" energetska investiciju i da to šteti kredibilitetu taksonomije. Vezivati zelenu vrpču oko plina za proizvodnju struje obmanjujuće je jer njegovim izgaranjem nastaju plinovi koji potiču globalno zatopljenje i klimatske promjene, dodala je. Rekla je također da bojazni za sudbinu ukrajinske nuklearke Zaporizja koju su okupirali Rusi naglašavaju rizike nuklearne energije.

Skupina organizacija koje se zalažu za zaštite okoliša, uključujući Greenpeace, WWF i njemački BUND, pozvala je Europsku komisiju da ponovno razmotri ta pravila te ih povuče. Ako to ne učini organizacije će ih, najavili su, pokušati osporiti na Europskom sudu (ECJ) jer smatraju da su loša za okoliš, da krše europske zakone o borbi protiv klimatskih promjena te da nisu u skladu sa Pariškim klimatskim sporazumu o ograničavanju zagrijavanja Zemlje na 1,5 stupnjeva u odnosu na predindustrijsko razdoblje. Dio aktivista također ističe kako su visoke cijene plina glavni uzrok rasta životnih troškova u Europi pa je zato promoviranje tog energenta u suprotnosti s ciljevima EU-a.

OBNOVLJIVA ENERGIJA

HIDROENERGIJA

SAČUVAJMO PRIRODU

ČISTA NUKLEARNA ENERGIJA

I nuklearna energija je svrstana u čiste energije

Na kraju su ipak prevagnuli argumenti koji govore u korist nuklearne energije što nije bilo veliko iznenađenje brojnim energetske stručnjacima jer su nuklearke poznate kao veliki i stabilni izvori električne energije, ali, za razliku od termoelektrana na fosilna goriva, ne stvaraju emisije štetnih plinova koji potiču sve prisutnije globalno zagrijavanje i klimatske promjene, što znanstvenici smatraju najvećim svjetskim problemom u zaštiti okoliša. Zato se nuklearne elektrane dobro uklapaju u buduće energetske planove Hrvatske i EU-a, temeljene na rastu potrošnje električne energije i izvorima sa što manjim emisijama plinova koji potiču učinak staklenika te ubrzanom smanjivanju korištenja fosilnih goriva koja su glavni krivci za globalno zatopljenje i sve izraženije klimatske promjene. A njihovo uključivanje u okolišno održive izvore osigurat će im vrlo važnu mogućnost financiranja novcem EU.

napisao: Željko Bukša

foto: Željko Bukša, www.europarl.europa.eu, www.fond-nek.hr, <https://nuklearno-drustvo.hr/>

* Tekst je objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije (AEM)

mojzagreb.info

OBNOVLJIVA ENERGIJA

SAČUVAJMO PRIRODU

-
-

• POVEZNICE:

- [AEM](#)
- [agencija za elektroničke medije](#)
- [čista energija](#)
- [eu](#)
- [EU Nuklearke su okolišno održive](#)
- [EU Nuklearke su okolišno održive željko bukša](#)
- [europska unija](#)
- [europski parlament](#)
- [fosilna goriva](#)
- [globalno zatopljenje](#)
- [hrvatska](#)
- [I nuklearna energija je svrstana u čiste energije](#)
- [klimatske promjene](#)
- [nuklearke](#)
- [Nuklearke su okolišno održive](#)
- [nuklearna energija](#)
- [nuklearna energija pridonosi borbi protiv klimatskih promjena](#)
- [nuklearne elektrane](#)
- [nuklearne elektrane u europi](#)
- [okolišno održivi izvori](#)
- [Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen](#)
- [termoelektrane](#)
- [uključivanje nuklearne energije u taksonomiju EU-a](#)
- [ursula von der leyen](#)
- [Ursula von der Leyen predsjednica europske komisije](#)
- [željko bukša](#)
- [željko bukša EU Nuklearke su okolišno održive](#)
- [Željko Bukša hrvatski novinar](#)
- [Željko Bukša novinar](#)

• PODIJELITE:

- [Podijeli](#)

Podijeli

[Podijeli](#)

Prethodna vijest

[Nikad bogatiji advent u Centru za kulturu i informacije Maksimir - jazz druženje, izložbe te radionice za male i velike](#)

Sljedeća vijest

[HRVATSKA JE DOMAĆIN PRESTIŽNOM EUROLEAGUE BASKETBALL ADIDAS NEXT GENERATION TURNIRU](#)

[mozagreb.info News Portal](#)

News Portal MojZagreb.info je dnevni news servis grada Zagreba s informacijama iz Zagreba, Zagrebačke županije, Hrvatske i svijeta

Komentari